УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

вул. Бидгощська, 38/1, м.Черкаси, 18003, тел./факс 64-21-78
web: http://oipopp.ed-sp.net, e-mail: oipopp@ukr.net, код ЄДРПОУ 02139133

СХВАЛЕНО	**ЗАТВЕРДЖЕНО**
Вченою радою КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради» (протокол № 4 від 21.12.2022)	Наказом ректора КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради» від 22.12.2022 № 104

Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів (викладачів) предметів освітньої галузі фізичної культури

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 №904, професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.

Освітня програма також враховує основні положення Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний вчитель (викладач) фізичної культури закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток вчителя (викладача) фізичної культури відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти (далі - ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою. Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми в залежності від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою через лекції/відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практична складова - через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов’язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- ***для очного навчання:*** мультимедійний проєктор; ноутбук, фліпчарт, персональні комп’ютери, навчальні матеріали, інтерактивна дошка, сучасне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення для інтерактивної дошки; швидкісний інтернет-канал для використання під час занять відповідних онлайн-ресурсів;
- ***для дистанційного навчання:*** комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;

- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- формувати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- використовувати модельну навчальну програму для розроблення навчальної програми;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, готовність стати на захист України, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

1.	**Розробник освітньої програми**	Глоба Марія Григорівна, завідувач відділу фізичної культури, військово-патріотичного виховання та основ здоров'я комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»
2.	**Найменування освітньої програми**	Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів (викладачів) предметів освітньої галузі фізичної культури
3.	**Мета програми**	Формування, розвиток професійних компетентностей
4.	**Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника**	Учителі (викладачі) предметів освітньої галузі фізичної культури
5.	**Напрям освітньої програми**	Професійна компетентність вчителя (викладача) предметів освітньої галузі фізичної культури

6.	**Зміст освітньої програми**	

№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
		Кількість годин			
		лекційні	семінарські	практичні	усього
1.	**Модуль 1. Актуальні аспекти організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти**	**3**		**11**	**14**
1.1.	Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти	2			**2**
1.2.	Інноваційні підходи до навчання в Новій українській школі			2	**2**
1.3.	Сучасні види навчання			2	**2**
1.4.	Менеджмент навчання			2	**2**
1.5.	Навички XXI століття для успішної самореалізації особистості			2	**2**
1.6.	Системний аналіз освітнього процесу	1		1	**2**
1.7.	Рефлексія в освітньому процесі			2	**2**
2.	**Модуль 2. Професійний розвиток педагога в умовах Нової української школи**	**7**		**7**	**14**
2.1.	Виклики й можливості професійного розвитку педагогічних працівників	2			**2**
2.2.	Професійна ідентичність педагога	2			**2**
2.3.	Континуум формування професійних компетентностей педагога			2	**2**
2.4.	Комунікативна культура педагога			2	**2**
2.5.	Дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності педагога	1		1	**2**
2.6.	Підтримка педагога на різних етапах професійного розвитку	1		1	**2**
2.7.	Рефлексія професійного розвитку педагога	1		1	**2**
3.	**Модуль 3. Психологічний супровід освітнього процесу в Новій українській школі**			**8**	**8**
3.1.	Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу			2	**2**
3.2.	Розвиток психологічної компетентності педагогічного працівника			2	**2**

		3.3.	Створення психологічно безпечного освітнього середовища			2	**2**
		3.4.	Запобігання професійному та емоційному вигоранню педагогічних працівників			2	**2**
		4.	**Модуль 4. Безпечне освітнє середовище в мирний час та в умовах надзвичайних ситуацій**	**4**	**2**		**6**
		4.1.	Правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій	2			**2**
		4.2.	Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Домедична допомога: ключові аспекти		2		**2**
		4.3.	Мінна безпека. Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами	2			**2**
		5.	**Модуль 5. STEM в умовах модернізації системи освіти**	**2**		**4**	**6**
		5.1.	STEM-освіта: моделі, технології, практика	2			**2**
		5.2.	Віртуальна та доповнена реальність як технології STEM-освіти			2	**2**
		5.3.	Цифрові інтерактивні платформи як засоби STEM-освіти			2	**2**
		6.	**Модуль 6. Освіта дітей з особливими потребами**	**2**		**2**	**4**
		6.1.	Нормативно-правове забезпечення щодо організації інклюзивного навчання в Україні	2			**2**
		6.2.	Актуальні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами			2	**2**
		7.	**Модуль 7. Цифрові технології в освітньому процесі**			**4**	**4**
		7.1.	Інформаційно-комунікаційні технології в НУШ			2	**2**
		7.2.	Електронні (цифрові ресурси)			2	**2**
		8.	**Модуль 8. Фахова підготовка в контексті сучасних вимог**	**2**	**2**	**23**	**27**
		8.1.	**Інваріантний фаховий модуль. Організація освітнього процесу з фізичної культури**	*2*	*2*	*8*	***12***
		8.1.1.	Нормативно-правове забезпечення та сучасні підходи до реалізації Державних	2			**2**

			стандартів початкової та базової середньої освіти з фізичної культури				
		8.1.2.	Особливості реалізації модельних навчальних програм з фізичної культури		2		**2**
		8.1.3.	Сучасні підходи до викладання фізичної культури			2	**2**
		8.1.4.	Інноваційні методики викладання фізичної культури			2	**2**
		8.1.5.	Практики та інструменти оцінювання навчальних досягнень учнів з фізичної культури			2	**2**
		8.1.6.	Реалізація ключових компетентностей та наскрізних умінь у процесі викладання фізичної культури			2	**2**
			Варіативні фахові модулі			*15*	***15***
		8.2.	Особливості викладання фізичної культури в умовах НУШ			15	**15**
		8.3.	Використання інноваційних форм і методів навчання на уроках фізичної культури				
		8.4.	Організація освітнього процесу для дітей з особливими потребами				
		8.5.	Особливості цифрової трансформації в умовах НУШ				
		8.6.	Вектори вдосконалення професійної майстерності педагога				
		8.7.	«Дизайн-мислення» для досягнення професійного акме педагогів				
		8.8.	Методика педагогічного дослідження засобами медіатехнологій				
		8.9.	Ділове спілкування як інструмент професійного зростання педагога				
		8.10.	Реалізація інтегративного підходу в освіті: інтегровані курси й уроки				
		8.11.	Методика викладання курсу «Культура добросусідства»				
		8.12.	Психосоціальна підтримка ментального здоров’я та благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики				
		9.	**Діагностико-аналітичний модуль**			**7**	**7**
		9.1.	Залік з педагогіки та психології сучасної освіти			2	2

		9.2. Конференція з обміну досвідом — 4 — 4 9.3. Вхідне та вихідне діагностування — 1 — 1 **Разом: 20 4 66 90**
7.	**Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС**	90 год / 3 кредити ЄКТС
8.	**Форма підвищення кваліфікації**	Очна, очно-дистанційна, навчання за дистанційною формою з використанням дистанційних технологій у синхронному або асинхронному режимі
9.	**Вид підвищення кваліфікації**	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації
10.	**Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться**	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05 Професійні компетентності: А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.2, А1.3, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5); В3 Проєктувальна компетентність (В3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
11.	**Очікувані результати**	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
12.	**Особа (особи), які виконують освітню програму**	Глоба М.Г., Андрющенко Т.К., Басик В.В., Гаряча С.А., Дзюбак Р.М., Зоря Ю.М., Качкар Є.В., Криницька О.Ю., Крутенко О.В., Руденко І.М., Ткаченко О.О., Шемшур В.М., Ющенко Л.О.

13.	**Строки виконання програми**	Календарний рік
14.	**Місце виконання освітньої програми**	Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (вул. Бидгощська, 38/1, м. Черкаси, 18003), гуртожиток готельного типу «Мрія» (вул. Смілянська, 132, м. Черкаси, 18007)
15.	**Вартість надання освітньої послуги**	Собівартість обраховується в залежності від наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства
16.	**Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі**	25-30 осіб
17.	**Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації**	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
18.	**Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті**	сайт: http://oipopp.ed-sp.net/?q=node/52681, програма: https://bit.ly/3VwxBCc

Модуль 1. Актуальні аспекти організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти

Тема 1.1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти.

Законодавство в галузі освіти. Цілісне бачення реформи «Нова українська школа». Оновлення змісту освіти. Мета й ключові компоненти Концепції Нової української школи. Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової освіти. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Освітня програма закладу: структура та зміст. Річний навчальний план. Впливи реформування на освітній процес. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Обмін кращими практиками щодо реалізації Концепції НУШ в умовах сьогодення.

Тема 1.2. Інноваційні підходи до навчання в Новій українській школі.

Підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок. Сучасні підходи до навчання в НУШ: діяльнісний, інтегрований, ціннісний тощо, їх інструменти реалізації в педагогічній діяльності. Дидактичні принципи навчання учнів у НУШ. Результати моніторингових досліджень реформування «Нова українська школа».

Тема 1.3. Сучасні види навчання.

Проблемне і проєктне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти, спільні й відмінні риси. Реалізація підходів до організації сучасного освітнього процесу в умовах змішаного навчання. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, матриця оцінювання групової діяльності учнів; стратегії кооперації в класі.

Тема 1.4. Менеджмент навчання.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти. Стратегія формування освітньої мотивації суб'єкта учіння Становлення цілеспрямованої мотиваційної активності суб'єкта учіння. Ефективний план уроку (основи тайм-менеджменту, чіткі та зрозумілі інструкції,

елементи кінезіології). Конструювання освітнього контенту з огляду на «кліпове» мислення учнів.

Тема 1.5. Навички XXI століття для успішної самореалізації особистості.

Комплекс здібностей, необхідних особистості для успіху в умовах сучасного глобалізованого інформаційного світу. Емоційний інтелект учасників освітнього процесу. Комунікативні навички та навички співробітництва. Розвиток критичного мислення для нестандартного розв'язування проблем. Критичне мислення як складова ментальної культури педагога у вимірі ціннісного ставлення до себе, інших, закону, праці. Стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки та Я-концепції в цілому.

Тема 1.6. Системний аналіз освітнього процесу.

Поняття системного аналізу в освітньому процесі. Інструменти системного аналізу PEST-, SWOT- та GAP-аналізи та їх місце в комплексному плануванні освітнього процесу. Методика та технології проведення системного аналізу. Формування комплексного плану удосконалення освітнього процесу на основі системного аналізу.

Тема 1.7. Рефлексія в освітньому процесі.

Поняття та механізми педагогічної рефлексії. Створення рефлексивного середовища. Значення рефлексії в педагогічній діяльності. Рефлексія на різних етапах уроку. Засоби педагогічної рефлексії. Система методів, оптимальних для активізації інтелектуальної, емоційної, фізичної рефлексії учнів. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання.

Очікувані результати за модулем 1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та річного навчального плану;
- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- спільних і відмінних рис проблемного й проєктного навчання;
- методів кооперативного навчання та формування колективної відповідальності;
- сутності та принципів діяльнісного підходу в навчанні та інструменти його реалізації в освітньому процесі;
- ознак поверхневого й глибинного навчань;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості;
- інструментів системного аналізу освітнього процесу;
- механізмів педагогічної рефлексії і необхідності її проведення на різних етапах уроку;
- інструментів інтелектуальної, емоційної, фізичної рефлексії учнів.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- реалізовувати сучасні підходи до організації освітнього процесу в умовах очного дистанційного й змішаного навчання;
- формувати в учнів ключові компетентності та наскрізні вміння;
- конструювати освітній контент з урахуванням новітніх видів навчання;

- добирати ефективні методи формування колективної відповідальності, розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості;
- розробляти стратегію формування освітньої мотивації суб'єкта учіння;
- використовувати інструменти системного аналізу освітнього процесу;
- планувати й вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію учня;
- створювати рефлексивне навчальне середовище.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття.

Модуль 2. Професійний розвиток педагога в умовах Нової української школи

Тема 2.1. Виклики й можливості професійного розвитку педагогічних працівників.

Безперервний професійний розвиток: виклики та можливості. Професійний стандарт як дорожня карта професійного розвитку вчителя. Використання можливостей електронних цифрових ресурсів у процесі професійного розвитку педагогів.

Тема 2.2. Професійна ідентичність педагога.

Концепції професійного розвитку через призму професійної ідентичності. Алгоритм набуття ідентичності учителя: вітчизняний та закордонний досвід. Нові соціально-професійні ролі й завдання вчителя в контексті НУШ. Рольова карта викладацької діяльності. Педагогічна діяльність учителя у рамках розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти.

Тема 2.3. Континуум формування професійних компетентностей педагога.

Формування професійних компетентностей учителя у процесі педагогічної практики. Складові професійної компетентності педагога. Рівні формування компетентностей учителя. Педагогічне партнерство. Моделі зміни поведінки.

Тема 2.4. Комунікативна культура педагога.

Комунікація як складова ціннісного підходу. Сучасні форми і методи комунікації, співпраці та взаємодії, зокрема, із використанням цифрових технологій. Основні заходи забезпечення успішних комунікацій. Усна та письмова форма комунікації. Правила ведення письмової комунікації. Особливості ведення усної комунікації Комунікативна культура суб'єкта педагогічної діяльності у вимірі ціннісного ставлення до себе та інших.

Тема 2.5. Дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності педагога.

Сутність поняття академічної доброчесності, нормативне законодавство. Основі принципи впровадження академічної доброчесності. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Основі порушення академічної доброчесності. Відповідальність учасників освітнього процесу за порушення академічної доброчесності. Розроблення положення про академічну доброчесність.

Тема 2.6. Підтримка педагога на різних етапах професійного розвитку.

Супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку педагогів. Ключові принципи, мета, завдання та форми проведення супервізії. Етапи, функції, види супервізії. Успішна комунікація в наставництві. Роль і відповідальність наставника. Стилі взаємодії між наставником і педагогом. Навички спілкування, необхідні для наставництва. Елементи конструктивізму в процесі наставництва.

Тема 2.7. Рефлексія професійного розвитку педагога.

Поняття рефлексії: її сутність, функції та форми. Механізми педагогічної рефлексії. Значення рефлексії в педагогічній діяльності. Засоби педагогічної рефлексії. Рефлексія і

професійний саморозвиток в умовах соціокультурного запиту. Сутність і структура рефлексивної компетентності педагога. Система методів, оптимальних для активізації професійної рефлексії педагога.

Очікувані результати за модулем 2 охоплюють:

Знання й розуміння:

- структури та змісту Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»;
- існуючих можливостей і ресурсів у сфері професійного розвитку педагогів;
- соціально-професійних ролей учителя: фасилітатора, тьютора, коуча, медіатора;
- складових професійної компетентності педагога;
- сучасних форм і методів комунікації,
- положень академічної доброчесності;
- вимог щодо педагогічної діяльності вчителя у рамках розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти;
- способів підтримки вчителя на різних етапах професійного розвитку;
- педагогіки партнерства;
- засобів педагогічної рефлексії.

Уміння:

- враховувати у власному професійному розвитку зміни в системі освіти, її законодавчому забезпеченні, у діяльності закладу освіти;
- використовувати різні методи для виявлення потреб у професійному розвитку;
- використовувати різні соціально-професійні ролі вчителя (фасилітатор, тьютор, коуч, модератор, медіатор);
- отримувати й надавати зворотній зв'язок щодо професійної діяльності;
- здійснювати свідомий вибір існуючих ресурсів у сфері професійного розвитку відповідно до індивідуальних потреб та потреб закладу освіти;
- використовувати сучасні форми і методи комунікації;
- здійснювати освітню діяльність на засадах академічної доброчесності;
- користуватися різними способами підтримки в процесі професійного розвитку;
- досліджувати власну професійну діяльність;
- здійснювати рефлексію власної професійної діяльності.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення професійної ідентичності учителя НУШ;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- усвідомлення цінності підтримки учителя на різних етапах професійного розвитку.

Модуль 3. Психологічний супровід освітнього процесу в Новій українській школі

Тема 3.1. Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.

Поняття «емоційний інтелект», «травматичний стрес», «емоційно-вольова саморегуляція», «психосоматика». Складові емоційного інтелекту. Усвідомлення емоційних станів та почуттів. Аналіз причин емоційних станів та почуттів. Конструктивні (екологічні) способи розслаблення та зняття стресової напруги. Алгоритм роботи з тривожними думками. Час змін – час для руйнування ілюзій та зміни світогляду. Відновлення стану внутрішньої рівноваги, розвиток психологічної стійкості та резильєнтності.

Тема 3.2. Розвиток психологічної компетентності педагогічного працівника.

Основні поняття і визначення проблеми спілкування. Психологічні способи впливу в процесі педагогічного спілкування. Психологічні особливості вербальної і невербальної комунікації. Конфлікт як особливий вид взаємодії. Техніки вирівнювання напруги у ситуації конфліктної взаємодії.

Тема 3.3. Створення психологічно безпечного освітнього середовища

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в сучасних навчальних закладах. Указ Президента України Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Особливості спілкування дорослих, що актуалізують агресивну поведінку учнів. Спілкування як фактор психопрофілактики агресивної поведінки учнів. Організаційні аспекти протидії булінгу в закладі освіти.

Тема 3.4. Запобігання професійному та емоційному вигоранню педагогічних працівників.

Поняття «професійний стрес», «професійне вигорання», «емоційне вигорання», «травматичний стрес», «мислення зростання», «ресурс».. Складові професійного вигорання: мотиваційне, емоційне. фізичне. Причини професійного вигорання. Емоційне вигорання та вплив стресу на емоційну, поведінкову, когнітивну сфери людини. Активності, які допомагають бути в ресурсі, сприяють поведінковій активації. Діапазон методів та способів зняття нервово-м’язової напруги та зниження рівня стресової тривоги: дихальна гімнастика, нервово-м'язова релаксація, техніки заземлення та постукування. Медитація як техніка оздоровлення організму. Різновиди техніки «Щоденник».

Очікувані результати за модулем 3 охоплюють:

Знання й розуміння:

- емоційного інтелекту та його складових;
- психологічних основ емоційно-вольової саморегуляції;
- принципів цілісності душі та тіла людини, фізичного та психічного;
- стресових емоційних станів та екологічних (конструктивних) способів вираження емоцій;
- алгоритму роботи з тривожними думками;
- важливості самоусвідомлення та напрацювання навичок емоційно-вольової саморегуляції в професійній діяльності педагогів;
- наслідків впливу стресових емоцій на стосунки з оточуючими та здоров’я педагога;
- психологічних особливостей різних видів спілкування;
- правил і технік конструктивної комунікації;
- можливостей діагностування та попередження конфліктів у педагогічній взаємодії;
- проблемних зон щодо налагодження безконфліктної професійної та особистої взаємодії;
- розвитку психологічної стійкості та резильєнтності.

Уміння:

- відновлювати психічну рівновагу та перебувати у ресурсі;
- застосовувати психологічні методи та техніки саморегуляції: керувати диханням, тонусом м'язів, техніки заземлення, постукування; трансформувати тривожні думки та самостійно знижувати стан внутрішньої тривоги;
- створювати психологічно безпечний освітній простір;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- моделювати ситуації, що потребують критичного мислення й нестандартного розв’язання проблем;
- вибудовувати діалогове навчання з усіма учасниками освітнього процесу як рівноправними партнерами;
- здатність працювати в команді з усіма учасниками освітнього процесу;
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін;

- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- педагогіка партнерства.

Модуль 4. Безпечне освітнє середовище в мирний час та в умовах надзвичайних ситуацій

Тема 4.1. Правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.

Комплекс заходів, які реалізуються в мирний час та під час воєнного стану, що спрямовані на захист населення, територій, навколишнього природного середовища, майна, матеріальних цінностей від надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій. Дії посадових осіб закладів освіти щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Основні аспекти функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, повноваження та обов'язки посадових осіб при організації евакуаційних заходів.

Тема 4.2. Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Домедична допомога: ключові аспекти.

Основні завдання єдиної державної системи цивільного захисту. Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій, сигнали оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, інформування про фактичну обстановку і вжиті заходи.

Алгоритми надання домедичної допомоги та правила дотримання особистої гігієни.

Тема 4.3. Мінна безпека. Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами.

Перелік та види вибухонебезпечних предметів (ВНП). Прилади, що дозволяють розпізнати ВНП, та алгоритм дій у разі їх виявлення.

Очікувані результати за модулем 4 охоплюють:

Знання й розуміння:

- спеціальних компетенцій у сфері виживання в різних умовах,
- формування свідомого і відповідального ставлення до особистої безпеки та безпеки оточуючих,
- здатність зберігати життя і здоров'я в несприятливих, загрозливих для життя умовах,
- надання допомоги постраждалим у різних ситуаціях.
- правила поведінки в зоні надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

Уміння:

- аргументовано використовувати положення нормативно-правової бази у сфері цивільного захисту;
- оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства,
- провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту себе і оточуючих в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;
- приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень;
- ідентифікувати небезпечні чинники природного, техногенного, соціального та військового характеру і віднайти шляхи відвернення їх вражаючої дії використовуючи ймовірнісні структурно-логічні моделі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність володіти культурою безпеки і ризик-орієнтованим мисленням, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети у житті й діяльності;
- усвідомлення необхідності орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення безпеки, обґрунтовано обирати методи захисту людини від небезпек різного походження;
- готовність свідомо обирати оптимальні режими, умови, параметри трудового процесу.
- володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі забезпечення

безпеки в умовах виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру та в умовах воєнного стану, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей.

Модуль 5. STEM в умовах модернізації системи освіти

Тема 5.1. STEM-освіта: моделі, технології, практика.

STEM-орієнтований підхід в освітньому процесі як актуальний напрям модернізації системи освіти. Формування професійних компетентностей педагогів, спрямованих на реалізацію Концепції Нової української школи, ознайомлення педагогів з поняттям STEM-освіти. Основні науково-методичні та практичні підходи до впровадження STEM в умовах розвитку цифрового суспільства. Можливі моделі запровадження STEM-підходу в умовах закладу освіти.

Тема 5.2. Віртуальна та доповнена реальність як технології STEM-освіти.

Особливості застосування AR/VR технологій в освіті. Мобільні додатки, онлайн-заняття та віртуальна реальність як новітні освітні технології. Формування системи базових знань, практичних умінь і навичок застосування технологій віртуальної та доповненої реальності в освітньому процесі.

Тема 5.3. Цифрові інтерактивні платформи як засоби STEM-освіти.

Можливості застосування цифрових інтерактивних платформ на різних етапах засвоєння навчального матеріалу. Формування системи базових знань, практичних умінь і навичок систематичного та логічного застосування цифрових інструментів, інтерактивних платформ та цифрових технологій у професійній діяльності.

Очікувані результати за модулем 5 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності і значення STEM-технологій для розвитку сучасного інформаційного суспільства;
- **усвідомлення** особливостей сучасних STEM-технологій та спроможність аналізувати STEM-засоби.

Уміння:

- організовувати освітню діяльність із застосуванням STEM-технологій та STEM-засобів;
- поєднувати різні форми, методи та прийоми роботи при організації проєктної діяльності.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність до застосування STEM-технологій та STEM-засобів під час проведення різних форм навчальних занять у контексті цифровізації освітнього процесу
- готовність до реалізації загально-професійних потреб особистості засобами STEM-технологій;
- готовність самостійно впроваджувати STEM-проєкти в практику освітньої діяльності.

Модуль 6. Освіта дітей з особливими потребами

Тема 6.1. Нормативно-правове забезпечення щодо організації інклюзивного навчання в Україні.

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на інклюзивну освіту. Особливості застосування універсального дизайну та безбар`єрного доступу в інклюзивному освітньому середовищі.

Тема 6.2. Актуальні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів): загальна характеристика прояву, рівень підтримки. Індивідуальна програма розвитку як інструмент для індивідуалізації процесу навчання дітей з особливими освітніми потребами. Діяльність команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

Очікувані результати за модулем 6 охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних підходів до організації освітнього процесу;
- принципів побудови та планування індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами;
- основних понять: «особа з особливими потребами», «інклюзивне навчання», «універсальний дизайн», «індивідуальна траєкторія розвитку», «психолого-педагогічний супровід (підтримка)»;
- здатність до визначення сильних сторін дітей з особливими освітніми потребами;
- принципів оцінювальної діяльності на основі цілей та критеріїв;
- ролей і завдань усіх учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами;
- принципів універсального дизайну в навчанні та стратегій розумного пристосування.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до інклюзивного навчання;
- визначати й враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами;
- створювати безбар'єрне, безпечне, інклюзивне освітнє середовище;
- визначати сильні сторони дітей з особливими освітніми потребами;
- застосовувати різні види оцінювання;
- застосовувати принципи універсального дизайну в навчанні та стратегії розумного пристосування з метою забезпечення додаткових потреб учнів в освітньому процесі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- професійна мобільність та гнучкість;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Модуль 7. Цифрові технології в освітньому процесі

Тема 7.1. Інформаційно-комунікаційні технології в НУШ.

Класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів, наявних національних та регіональних освітніх цифрових ресурсів, у тому числі для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Кібератаки, онлайн-злочини, методи захисту від них; правові та етичні норми використання цифрових технологій та сервісів; основні правила безпечної поведінки в мережі інтернет.

Тема 7.2. Електронні (цифрові ресурси).

Ефективність обраних електронних (цифрових) ресурсів та їх використання для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб здобувачів освіти. Використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів та сервісів для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти.

Очікувані результати за модулем 7 охоплюють:

Знання й розуміння:

- вітчизняного та міжнародного нормативно-правового забезпечення цифровізації суспільства та освіти;
- особливостей та відмінностей організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти за допомогою дистанційних платформ;

- ознак кібератак, онлайн-злочинів, методів захисту від них; правових та етичних норм використання цифрових технологій та сервісів; основних правил безпечної поведінки в мережі інтернет;
- класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів, наявних національних та регіональних освітніх цифрових ресурсів, у тому числі для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Уміння:

- використовувати цифрове освітнє середовище для навчання, моніторингу та контролю його якості, залучати до розбудови цифрового освітнього середовища зацікавлених осіб та організації;
- відрізняти довірені інформаційні джерела від шахрайських, розпізнавати маніпулятивні впливи, що здійснюються через глобальну мережу інтернет та засоби масової інформації;
- добирати та використовувати цифрові інструменти для професійного спілкування та спілкування з учасниками освітнього процесу;
- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, впорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей та їхніх потреб;
- модифікувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням дозволів та ліцензій, створювати (враховуючи потреби здобувачів освіти) нові, здійснювати їх захист, надавати доступ до них здобувачам освіти;
- використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси та сервіси для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти;
- використовувати професійні онлайн-спільноти для професійного розвитку та реалізації професійних ідей та проєктів; а також цифрові інструменти для професійного спілкування.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов’язаних з використанням цифрових технологій;
- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- мотивація до проєктування, створення, поширення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів для власної педагогічної діяльності.

Модуль 8. Фахова підготовка в контексті сучасних вимог

Інваріантний фаховий модуль 8.1. Організація освітнього процесу з фізичної культури

Тема 8.1.1. Нормативно-правове забезпечення та сучасні підходи до реалізації Державних стандартів початкової та базової середньої освіти з фізичної культури.

Мета освітньої галузі. Реалізація в освітньому процесі компетентнісного потенціалу галузі. Специфіка опанування учнями базових знань в межах освітньої галузі фізична культура. Вимоги до обов’язкових результатів навчання учнів.

Тема 8.1.2. Особливості реалізації модельних навчальних програм з фізичної культури.

Огляд та аналіз модельних навчальних програм. Опис змісту та види навчальної діяльності. Інваріантна складова, варіативна складова змісту модельних навчальних програм

освітньої галузі. Розроблення навчальних програм на основі модельних навчальних програм. Академічна свобода вчителя. Планування навчальних програм

Тема 8.1.3. Сучасні підходи до викладання фізичної культури.

Використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. Формування здорового способу життя. Мотиваційні стратегії формування потреби у руховій активності учнів протягом життя. Реалізація діяльнісного, компетентнісного та інтегрованого підходів у навчанні учнів/учениць на уроках

Тема 8.1.4. Інноваційні методики викладання фізичної культури.

Використання методик і технологій навчання, виховання та розвитку учнів учениць для досягнення очікуваних результатів навчання освітньої галузі та формування ціннісних ставлень. Технології, які застосовуються в НУШ (діяльнісний підхід, проблемне навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення тощо)

Тема 8.1.5. Практики та інструменти оцінювання навчальних досягнень учнів з фізичної культури.

Матеріально-технічне забезпечення, необхідне для ефективного досягнення учнями/ученицями обов'язкових результатів, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Освітнє середовище для навчання

Тема 8.1.6. Реалізація ключових компетентностей та наскрізних умінь у процесі викладання фізичної культури.

Ключові компетентності учнів та наскрізні вміння Державного стандарту базової середньої освіти. Варіанти реалізації соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі в освітній програмі закладу освіти. Особливості формування в учнів ключових компетентності та наскрізних умінь на уроках фізичної культури.

Очікувані результати за інваріантним фаховим модулем 8.1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- Державного стандарту базової середньої освіти: мети та компетентнісного потенціалу; основних груп обов'язкових результатів навчання учнів в освітній галузі; загальної характеристики базових знань з освітньої галузі;
- особливостей модельних навчальних програм з навчальних предметів;
- нові підходи до організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи;
- особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі;
- особливостей поєднання модулів на уроках фізичної культури.

Уміння:

- розробляти навчальну програму на основі модельної навчальної програми;
- організовувати партнерську та командну роботу учасників освітнього процесу;
- використовувати нестандартний інвентар для фізичних якостей;
- формувати навички командної роботи в учнів та ефективно управляти нею;
- створювати умови для командної взаємодії.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- партнерської взаємодії та співпраці з учасниками освітнього процесу;
- постійного удосконалення мотиваційних стратегій залучення учнів до здорового способу життя;
- готовність застосувати нові підходи до організації освітнього процесу, оцінювання результатів навчання учнів;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання.

Варіативні фахові модулі

Варіативний фаховий модуль 8.2. Особливості викладання фізичної культури в умовах НУШ

Тема. Новий Державний стандарт базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири Державного стандарту. Базовий навчальний план. Типова освітня програма (2 год).

Державний стандарт базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири Державного стандарту базової середньої освіти: повага до особистості учня, забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти, дотримання принципів академічної доброчесності, становлення вільної особистості учня, формування культури здорового способу життя учня, створення безпечного освітнього середовища, утвердження людської гідності, формування в учнів активної громадянської позиції, плекання в учнів любові до рідного краю.

Базовий навчальний план. Загальний обсяг навчального навантаження учнів, його розподіл між роками навчання в освітній галузі фізичної культури.

Типова освітня програма. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі, в освітній галузі фізичної культури за роками навчання. Варіанти типових навчальних планів; рекомендовані форми організації освітнього процесу на уроках з фізичної культури, опис інструментарію оцінювання в типовій освітній програмі.

Тема. Компетентнісний підхід. Формування ключових компетентностей та наскрізних умінь освітньої галузі фізична культура, закладених в Державному стандарті (2 год).

Компетентнісний підхід як пріоритетний аспект розвитку Нової української школи. Ключові компетентності та наскрізні вміння у змісті Державного стандарту базової середньої освіти. Відповідні до ключових компетентностей уміння та ставлення в освітній галузі фізичної культури.

Тема. Пріоритетні аспекти формування здоров'язбережувальної компетентності учнів на уроках з фізичної культури НУШ (2 год).

Актуальність проблеми збереження здоров’я на сучасному етапі розвитку держави. Збереження здоров’я особистості через призму компетентнісного підходу. Сутність поняття «здоров’язбережувальна компетентність». Групи життєвих навичок, що сприяють збереженню фізичного, соціального, психічного і духовного здоров’я особистості», які доцільно формувати в суб’єктів освітнього процесу на уроках фізичної культури в умовах НУШ. Діяльнісний підхід у процесі формування здоров’язбережувальних життєвих навичок на уроках фізичної культури.

Тема. Вимоги до обов’язкових результатів навчання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти із фізичної культури. Формувальне оцінювання (2 год).

Вимоги Державного стандарту до обов’язкових результатів навчання учнів на рівні базової середньої освіти. Основні аспекти процесу оцінювання. Поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Формувальне оцінювання: орієнтовний перелік інструментів для самооцінювання та взаємооцінювання.

Вимоги до обов’язкових результатів навчання учнів: групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати; спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі; конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами; орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Тема. Особливості реалізації мети освітньої галузі фізичної культури: адаптаційний цикл (2 год).

Мета освітньої галузі фізичної культури. Основні групи обов’язкових результатів навчання учнів. Особливості адаптаційного циклу: збільшення щільності уроку; зменшення часу на пояснення; реалізація гендерної рівності; соціалізація дітей; патріотичність; вирішення проблеми малої кількості спортивного обладнання в школі; дотримання правил чесної гри; впровадження ігрової діяльності в більшій кількості.

Особливості організації діяльності в основній, підготовчій та спеціальній групах.

Тема. Особливості організації уроку фізичної культури в системі НУШ. Модернізація системи фізичного виховання в НУШ. Впровадження інноваційних підходів до проведення уроків фізичної культури (2 год).

Урок фізичної культури НУШ: структура, «таймінг», приблизний алгоритм послідовності дій на уроці та вивчення рухових навичок. Партнерська робота, командоутворення, ігровий метод. Мотивація учнів до здорового способу життя та використання їх протягом життя.

Тема. Діяльнісний підхід. Освітній потенціал технології ігрового навчання на уроках фізичної культури в НУШ (3 год).

Діяльнісний підхід на уроці: проєктна діяльність учнів, застосування власних знань, умінь, навичок, досвіду, пошук інформації та її аналіз. Організація вчителем роботи учнів над створенням власних комплексів фізичних вправ на розвиток фізичних якостей вправ та впровадження їх у практику.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.2 охоплюють:

Знання й розуміння:

- мети, компетентнісного потенціалу, основних груп обов'язкових результатів навчання учнів освітньої галузі фізичної культури;
- сутності наскрізних умінь та ключових компетентностей учнів;
- особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі.

Уміння:

- розробляти навчальну програму на основі модельної навчальної програми;
- реалізовувати принципи академічної свободи;
- організовувати безпечне і здорове освітнє середовище;
- використання основних груп обов'язкових результатів навчання учнів
- генерувати нові ідеї і пропонувати шляхи їх впровадження.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- постійного удосконалення мотиваційних стратегій залучення учнів до здорового способу життя.

Варіативний фаховий модуль 8.3. Використання інноваційних форм і методів навчання на уроках фізичної культури

Тема. Особливості організації сучасного уроку фізичної культури (3 год).

Алгоритм дій учителя в процесі використання сучасних технологій та методик навчання учнів на уроках фізичної культури

Тема. Фітнес технології для розвитку фізичних якостей на уроці фізичної культури (3 год)

Набуття теоретико-практичних знань, умінь та навичок для здобувачів освіти фізичної культури

Тема. Організація освітнього процесу з використанням цифрових інструментів на уроках фізичної культури (3 год)

Організація рухової активності, фізкультурно-оздоровчих заходів взаємодії з учнями під час проведення уроків з використанням додатків, сервісів, інструментів хмарних технологій.

Тема. Впровадження та поєднання різних модулів на уроці фізичної культури (3 год)

Особливості об'єднання різних модулів для уроці фізичної культури. Сучасні підходи до викладання

Тема. Дитина з особливими освітніми потребами на уроці фізичної культури (3 год).

Розвиток складових професійної компетентності вчителя фізичної культури щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Спортивне обладнання та інвентар в інклюзивному середовищі.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.3 охоплюють:

Знання й розуміння:

- методики розвитку професійно-прикладних якостей вчителя;
- методику навчання техніці виконання фізкультурно-оздоровчих вправ;
- нові підходи до організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі, їх оцінювання та організації їхнього самоконтролю, відстеження прогресу учнів у навчанні.

Уміння:

- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв'язку;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання;
- організовувати безпечне і здорове освітнє середовище;
- впроваджувати фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня з метою підвищення рухової активності
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- особистісної орієнтації на підвищення рівня власної дидактичної компетентності;
- формування здорового способу життя на ціннісній основі;
- постійного вдосконалення мотиваційних стратегій залучення учнів до здорового способу життя.

Варіативний фаховий модуль 8.4. Організація освітнього процесу для дітей з особливими потребами

Тема. Нормативні та методологічні основи забезпечення інклюзивного освітнього середовища (2 год).

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на інклюзивну освіту. Поняття «особливі освітні потреби». Аналіз змісту поняття «виключення», «сегрегація», «інтеграція». Завдання та принципи інклюзивної освіти.

Тема. Деонтологія інклюзивної освіти (2 год).

Поняття «деонтологія інклюзивної освіти». Вимоги до моральності, професійного обов'язку та професійної поведінки вчителя в інклюзивному класі. Готовність педагогічного працівника працювати з дитиною з особливими освітніми потребами.

Тема. Діти з особливими освітніми потребами (2 год).

Зміни та модифікації у вікових періодах розвитку. Категорії дітей з особливими освітніми потребами та їх характеристика. Психолого-педагогічні умови соціалізації дитини у соціумі.

Тема. Індивідуальна програма розвитку (2 год).

Алгоритм розроблення та змістове наповнення програми, враховуючи фізичний, мовленнєвий, когнітивний, емоційний розвиток дитини з особливими освітніми потребами. Адаптація та модифікація змісту навчальних матеріалів.

Тема. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі (2 год).

Диференційований та індивідуальний підходи у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Концепції, які орієнтовані на індивідуальний підхід у процесі навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Психолого-педагогічні аспекти оцінювання учнів.

Тема. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (2 год).

Основні завдання та функції команди психолого-педагогічного супроводу. Склад та організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу. Міжвідомче партнерство з питань допомоги дітям з особливими освітніми потребами.

Тема. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища (3 год).

Принципи універсального дизайну. Особливості застосування універсального дизайну в інклюзивному освітньому середовищі. Архітектурна доступність, розумне пристосування. Ресурсна кімната.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.4 охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних підходів до організації освітнього процесу в закладі освіти;
- принципів побудови та планування індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами;
- основних понять: «особа з особливими освітніми потребами», «інклюзивне навчання», «універсальний дизайн», «індивідуальна траєкторія розвитку», «індивідуальна програма розвитку», «безбар`єрний доступ», «психолого-педагогічний супровід (підтримка)»;
- здатність до визначення сильних сторін дітей з особливими освітніми потребами;
- принципів оцінювальної діяльності на основі цілей та критеріїв;
- ролей і завдань усіх учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому просторі;
- принципів універсального дизайну в навчанні та стратегій розумного пристосування.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до інклюзивного навчання;
- визначати й враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами;
- розробляти індивідуальну програму розвитку дитини, враховуючи її фізичний, когнітивний, емоційний розвиток;
- створювати безбар’єрне, безпечне, інклюзивне освітнє середовище;
- володіти методами оцінювання, спираючись на сильні сторони дитини з особливими освітніми потребами;
- застосовувати різні види оцінювання;
- застосовувати принципи універсального дизайну в навчанні та стратегії розумного пристосування з метою забезпечення додаткових потреб учнів в освітньому процесі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- професійна мобільність та гнучкість;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Варіативний фаховий модуль 8.5. Особливості цифрової трансформації в умовах НУШ

Тема. Інформаційно-комунікаційні технології в НУШ (2 год).

Діджиталізація. Технологія проведення вебінарів. Особливості інтерактивних уроків. Медіаграмотність.

Тема. Формувальне оцінювання та ІКТ-інструментарій (2 год).

Сервіси формувального оцінювання. Анонімне оцінювання. Типи тестування. Отримання відповідей від учнів. Інтерактивне тестування.

Тема. Кібербезпека (2 год).

Побудова безпечного освітнього середовища. Вправи з основ інформаційної гігієни. Налаштування ПК та браузера. Антивірус: за та проти. Ліцензування та автентифікація програмного забезпечення.

Тема. Програмні засоби для успішного дистанційного навчання (2 год).

Інструменти віддаленого доступу до ПК учня. Налаштування програмного забезпечення. Програмні засоби на мобільний телефон.

Тема. Хмарні технології (2 год).

Теорія хмарних технологій. Особливості роботи та порівняння середовищ. Сайти, опитування, інтерактивні дошки, презентації, документи. Спільна робота.

Тема. Проєктна діяльність за допомогою ІКТ-інструментарію (2 год).

Поєднання хмарних технологій, формувального оцінювання, кібербезпеки та ін. Особливості та відмінності різноманітних платформ.

Тема. Гейміфікація навчання та створення власних вправ, тестів, інтерактиву (3 год).

Створення матеріалу до очного та дистанційного уроку. Домашні завдання – це весело. Аналіз різноманітних ігрових платформ. Впровадження формувального оцінювання в елементи гейміфікації навчання.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.5 охоплюють:

Знання й розуміння:

- вітчизняного та міжнародного нормативно-правового забезпечення цифровізації суспільства та освіти;
- особливостей та відмінностей організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти за допомогою дистанційних платформ;
- ознак кібератак, онлайн-злочинів, методів захисту від них; правових та етичних норм використання цифрових технологій та сервісів; основних правил безпечної поведінки в мережі інтернет;
- класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів, наявних національних та регіональних освітніх цифрових ресурсів, у тому числі для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Уміння:

- використовувати цифрове освітнє середовище для навчання, моніторингу та контролю його якості, залучати до розбудови цифрового освітнього середовища зацікавлених осіб та організації;
- відрізняти довірені інформаційні джерела від шахрайських, розпізнавати маніпулятивні впливи, що здійснюються через глобальну мережу інтернет та засоби масової інформації;
- добирати та використовувати цифрові інструменти для професійного спілкування та спілкування з учасниками освітнього процесу;
- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, впорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей та їхніх потреб;
- модифікувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням дозволів та ліцензій, створювати (враховуючи потреби здобувачів освіти) нові, здійснювати їх захист, надавати доступ до них здобувачам освіти;
- використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси та сервіси для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти;
- використовувати професійні онлайн-спільноти для професійного розвитку та реалізації професійних ідей та проєктів; а також цифрові інструменти для професійного спілкування.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов'язаних з використанням цифрових технологій;
- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- мотивація до проєктування, створення, поширення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів для власної педагогічної діяльності.

Варіативний фаховий модуль 8.6. Вектори вдосконалення професійної майстерності педагога

Тема. Самоаналіз особистісно-професійних досягнень з реалізації освітніх цілей і завдань у вимірі ціннісного ставлення до себе та інших (2 год).

Розбудова індивідуальної траєкторії особистісно-професійного самовдосконалення засобами порівняльного самоаналізу. Об'єктивація самооцінки особистісно-професійних досягнень з реалізації освітніх цілей і завдань за інтегративними показниками, критеріями, характеристиками.

Тема. Гендерний підхід в закладі освіти (2 год).

Поняття «стать», «гендер», «гендерні стереотипи». Шляхи подолання гендерних стереотипів. Статево-рольовий та гендерно-чутливий підходи в освіті. Нормативна база з питань гендерної рівності. Види дискримінації.

Тема. Формування української ідентичності школяра як крок в успішне майбутнє (2 год).

Утвердження національно-культурної ідентичності українців. Шлях випробувань українців. Школа – майстерня української ідентичності. Мова – генетичний код нації. Українська ідентичність крізь призму шкільного підручника. Виховний потенціал школи.

Тема. Формування здоров'язбережувальної компетентності особистості (2 год).

Здоров'язбережувальна спрямованість освітнього процесу сучасних закладів освіти. Організація здоров'язбережувального середовища закладу освіти. Вимоги до професійної діяльності педагогів щодо формування здоров'язбережувальної компетентності особистості. Розробка стратегій забезпечення здоров'язбережувального змісту освітнього процесу.

Тема. Формування комплексного плану вдосконалення освітнього процесу на основі системного аналізу сильних і слабких сторін (SWOT-аналіз) (2 год).

SWOT-аналіз: поняття та місце в комплексному плануванні. Методика та технологія проведення SWOT-аналізу. Загальні характеристики сильних і слабких сторін особистості. SWOT-аналіз професійної діяльності педагога. Формування комплексного плану освітнього процесу за результатами SWOT-аналізу.

Тема. Використання інтегрованого підходу як форми реалізації міжпредметних зв'язків (2 год).

Поняття «інтегроване навчання» та «міжпредметні зв'язки». Підходи до організації інтегрованого навчання. Інтегрований урок як умова розвитку творчо-компетентної особистості в контексті синергетичного підходу. Методологічні наслідки використання педагогічної синергетики в освітньому процесі.

Тема. Сучасні технології оцінювання: основний інструментарій та умови його застосування (3 год).

Сутність сучасних технологій оцінювання, продуктивних для визначення рівня ключових і предметних компетентностей та навчальних досягнень здобувачів освіти в Новій українській школі. Визначення стану реалізації цілі навчальної діяльності здобувачів освіти, відстеження рівня їхніх досягнень, розвитку самостійності і взаємодії, відслідковування прогресу в навчанні тощо.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.6 охоплюють:

Знання і розуміння:

- сутності української ідентичності; національної гідності, національної самосвідомості;
- необхідності дослідження власної професійної діяльності;
- нормативної бази щодо питань гендерної рівності;
- особливостей статево-рольового та гендерно-чутливого підходів в освітньому процесі;
- вимог до професійної діяльності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо формування здоров'язбережувальної компетентності особистості;
- методики формування здоров'язбережувальної компетентності особистості;
- поняття SWOT-аналізу та методики його проведення;
- видів інтеграції в навчанні, підходів до інтегрованого навчання учнів;
- концептуальних і методичних особливостей різних видів оцінювання;
- технологій, методів і прийомів для організації різних видів оцінювання, розвитку в учнів здатності до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

Уміння:

- утверджувати основи української ідентичності в освітньому процесі;
- формувати в учасників освітнього процесу національну гідність та національну свідомість;
- здійснювати особистісну саморегуляцію емоційних станів і почуттів;
- організовувати діяльність здобувачів освіти на засадах гендерно-чутливого підходу;
- долати гендерні стереотипи;
- використовувати інноваційні форми, методи, засоби формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності;
- упроваджувати технології та методики SWOT-аналізу особистості;
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію навчальних предметів/інтегрованих курсів;
- організовувати оцінювальну діяльність на основі самооцінювання й взаємооцінювання;
- формулювати об'єктивні й зрозумілі для учнів навчальні цілі, визначати критерії оцінювання;
- створювати безпечне навчальне середовище.

Диспозиції (цінності, ставлення)

- національна гідність, національна свідомість;
- самоповага й повага до інших людей, справедливість, чесність, турбота;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- ціннісне ставлення до здоров'я;
- забезпечення здоров'язбережувального середовища в закладах освіти;
- професійний розвиток педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення;
- готовність застосовувати гендерно-чутливий підхід до навчання в Новій українській школі;
- здатність планувати освітній процес на засадах принципів недискримінації.

Варіативний фаховий модуль 8.7. «Дизайн-мислення» для досягнення професійного акме педагогів

Тема. Інноваційне навчання як виклик сьогодення (2 год).

Актуальність зміни традиційного навчання на інноваційне. Сутність інноваційного навчання. Специфічні особливості інноваційного навчання. Ролі сучасного педагога. Способи мислення. Підготовка мозку до інновацій. Складові підготовленого мислення. Вправи на креативність.

Тема. Технологія «Дизайн-мислення в освіті» (4 год).

Значення понять «Дизайн», «Мислення», «Дизайн-мислення». Людино орієнтований дизайн. Потенційні проблеми «Дизайн-мислення». Сутність технології «Дизайн-мислення». Загальні інструменти «Дизайн-мислення»: спостереження, уява, форма.

Тема. Структура технології «Дизайн-мислення» (4 год).

Складові «Дизайн-мислення». Ключові питання «Дизайн-мислення». Етапи технології «Дизайн-мислення»: емпатія, фокусування, генерація ідей, вибір ідеї, прототипування, тестування. Види прототипування: «Паперове прототипування». «Прототипування досвіду» «Відео-прототипування». «Лего-прототипування».

Тема. Дослідження проблеми за технологією «Дизайн-мислення» (5 год).

Використання дизайн-мислення в проєктній та дослідницькій діяльності. Самостійне проєктування шляхів розв'язання професійних проблем засобами технології «Дизайн-мислення». Особливості реалізації технології «Дизайн-мислення» в освітньому процесі.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.7 охоплюють:

Знання й розуміння:

- необхідності формування способу мислення, спрямованого на зростання;
- сутності і структури технології «Дизайн-мислення»;
- сутності 4 питань в «Дизайн-мисленні»;
- послідовності роботи за етапами технології «Дизайн-мислення».

Уміння:

- ефективно використовувати в освітньому процесі інструментарій технологій «Дизайн-мислення»;
- використовувати дизайн-мислення в проєктній та дослідницькій діяльності;
- розв'язувати професійні проблеми засобами технології «Дизайн-мислення».

Диспозиції (цінності, ставлення):

- актуальність навчання впродовж життя;
- зміна підходів до організації освітнього процесу в закладах освіти;
- здатність до самостійного планування розв'язання проблем за технологією «Дизайн-мислення».

Варіативний фаховий модуль 8.8. Методика педагогічного дослідження засобами медіатехнологій

Тема. Основні засади педагогічного дослідження (5 год).

Педагогічне дослідження як процес і результат дослідницької діяльності. Класифікація педагогічних досліджень за їх характером і змістом. Принципи організації педагогічного дослідження. Організація педагогічного дослідження: логіка і структура. Система методів і методика педагогічного дослідження. Використання медіазасобів для здійснення педагогічного дослідження. Розвиток дослідницької компетентності педагогів.

Тема. Особливості побудови дослідницької діяльності педагога через здійснення власного педагогічного дослідження (6 год).

Дослідницька діяльність педагога. Визначення проблеми та теми дослідження. Актуальність дослідження. Об’єкт і предмет дослідження. Мета і завдання дослідження. Гіпотеза дослідження. Методологічні і теоретичні засади педагогічного дослідження. Новизна і значення результатів дослідження та їх впровадження.

Тема. Оформлення та презентація результатів педагогічного дослідження за допомогою онлайн-інструментів (4 год).

Створення електронного педагогічного портфоліо за результатами дослідження. Оцінювання дослідницької діяльності та планування подальшого професійного розвитку й саморозвитку педагогів. Онлайн-інструменти для оформлення результатів педагогічного дослідження.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.8 охоплюють:

Знання й розуміння:

- необхідності дослідження власної діяльності;
- способів підтримки вчителя на різних етапах професійного розвитку;
- інструментів професійного розвитку;
- компонентів дослідницької компетентності та способів її розвитку;
- особливості здійснення педагогічних досліджень та можливостей медіазасобів для реалізації і представлення його результатів;
- поняття професійних спільнот та їх значення в професійному розвитку вчителів;
- існуючих можливостей і ресурсів у сфері професійного розвитку педагогів;
- правових та етичних норм використання цифрових технологій та сервісів; основних правил безпечної поведінки в мережі інтернет;
- класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів.

Уміння:

- досліджувати власну професійну діяльність;
- здійснювати педагогічне дослідження, застосовуючи ефективні методи;
- добирати та використовувати цифрові інструменти для професійного спілкування та спілкування з учасниками освітнього процесу;
- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, впорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей та їхніх потреб;
- оцінювати ефективність обраних електронних (цифрових) ресурсів та їх використання для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб здобувачів освіти;
- модифікувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням дозволів та ліцензій, створювати (враховуючи потреби здобувачів освіти) нові, здійснювати їх захист, надавати доступ до них здобувачам освіти;
- використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси та сервіси для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти;
- дотримуватися вимог авторського права на використання та модифікацію електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- використовувати професійні онлайн-спільноти для професійного розвитку та реалізації професійних ідей та проєктів; а також цифрові інструменти для професійного спілкування.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність здійснювати педагогічне дослідження та висвітлювати його результати;
- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов’язаних з використанням медіатехнологій;
- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою медіатехнологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- мотивація до проєктування, створення, поширення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів для власної педагогічної діяльності;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- усвідомлення цінності підтримки учителя на різних етапах професійного розвитку.

Варіативний фаховий модуль 8.9. Ділове спілкування як інструмент професійного зростання педагога

Тема. Ділове спілкування як навчальна дисципліна та її завдання (2 год).

Поняття ділового спілкування, особливості. Форми і види ділового спілкування. Структура, цілі, функції спілкування. Проблеми спілкування, їх причини і подолання.

Тема. Етикет ділового спілкування (2 год).

Обмін діловою інформацією. Канали сприйняття інформації. Прийоми керівництва увагою. Техніка побудови питань. Мистецтво слухати.

Тема. Способи ділового спілкування (2 год).

Повідомлення як спосіб спілкування. Способи впливу на людей під час спілкування. Моделі спілкування. Стилі спілкування. Стратегії та тактики спілкування.

Тема. Ділова бесіда як форма спілкування (2 год).

Функції бесіди. Види бесіди. Характеристика та етапи індивідуальної бесіди. Підготовка до бесіди. Проведення ділової бесіди.

Тема. Мовна культура у діловому спілкуванні (2 год).

Мовний етикет в діловому спілкуванні. Мистецтво правильно мислити та говорити. Вміння слухати. Невербальні засоби та етикет ділового спілкування. Презентація як форма ділової комунікації

Тема. Секрети успішного виступу (2 год).

Встановлення контакту з аудиторією. Початок виступу. Способи утримання уваги. Закінчення виступу. Відповіді на питання. Аналіз виступу. Бар'єри у взаємодії. Комунікативні бар'єри. Подолання бар'єрів у спілкуванні.

Тема. Маніпуляція в діловій комунікації (3 год).

Поняття і причини маніпуляції в діловій комунікації. Ознаки маніпуляції при діловій комунікації. Вербальні сигнали. Міміка і жестикуляція при нещирості співбесідника. Способи захисту від маніпуляцій у діловій комунікації.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.9 охоплюють:

Знання й розуміння:

- філософсько-етичних, педагогічних основ ділового спілкування та ділових відносин, їх норм і правил, шляхів застосування в професійній діяльності;
- системи способів, засобів, стратегій ділового спілкування та побудови ділових відносин, враховуючи психологічні та соціокультурні особливості співрозмовників.

Уміння:

- будувати ділові відносини, проводити індивідуальні бесіди, колективні обговорення проблем, переговори, ділові прийоми, виступати перед аудиторією з дотриманням норм і правил гуманістичної етики;
- використовувати ефективні риторичні прийоми та способи побудови публічної мови.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу.

Варіативний фаховий модуль 8.10. Реалізація інтегративного підходу в освіті: інтегровані курси й уроки

Тема. Сутність і система основних понять інтегративного підходу в освіті (3 год).

Розкриття сутності та системи основних понять інтегративного підходу в освіті; ознайомлення слухачів із теорією і практикою зарубіжного та вітчизняного досвіду впровадження його у практику педагогічної професійної діяльності.

Тема. **Інтегральна технологія: основні інструменти реалізації (3 год).**

Ознайомлення педагогів із основними інструментами інтегральної технології, підвищення рівня компетентностей, необхідних для її впровадження, набуття практичного досвіду щодо можливостей її реалізації в освітньому процесі.

Тема. Інтегрований курс: досвід і перспективи (3 год).

Висвітлення ключових ознак інтегрованого курсу, розроблення та впровадження якого націлює на виявлення в кількох навчальних предметах чи галузях знань однотипних елементів (проблем, подій, закономірностей тощо) і поєднання їх у якісно нову цілісність, що дає змогу

глибоко вивчати те чи те явище і розглядати його всебічно, сприяє появі пізнавального інтересу в здобувачів освіти з різним типом мислення та зумовлює належний рівень засвоєння програмного матеріалу.

Тема. Інтегрований урок: розроблення й особливості проведення в сучасній школі (3 год).

Акцент на формування професійних компетентностей педагогів із питань основного інструментарію, необхідного для розроблення інтегрованого уроку, та умов і особливостей його проведення в сучасній школі.

Тема. Застосування цифрових засобів для реалізації інтегративного підходу в освіті (3 год).

Опрацювання цифрових засобів, що сприяють реалізації інтегративного підходу в освіті та інтегральної технології, укладанню інтегрованого курсу, розробленню інтегрованого уроку та проведенню оцінювання й моніторингу результатів навчання учнів у сучасній школі.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.10 охоплюють:

Знання й розуміння:

- видів інтеграції в навчанні, підходів до інтегрованого навчання учнів;
- компетентнісного підходу до оцінювання результатів навчання учнів;
- визначальних характеристик освітнього середовища;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів предметів/інтегрованих курсів освітньої галузі, їх оцінювання та організації їхнього самоконтролю, відстеження прогресу учнів у навчанні;
- вітчизняних освітніх традицій та здобутків кращих міжнародних освітніх систем.

Уміння:

- застосовувати міжпредметні зв’язки та інтеграцію навчальних предметів/інтегрованих курсів;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- аналізувати і критично оцінювати навчально-методичне забезпечення навчального предмета/інтегрованого курсу, що використовуються в освітньому процесі (відповідно до фаху педагогічного працівника);
- розробляти проєкти навчально-методичних матеріалів, пропозиції, надавати експертну оцінку навчальним та методичним матеріалам, що використовуються в освітньому процесі;
- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв’язку;
- упроваджувати в практику роботи здобутки кращих міжнародних освітніх систем.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- партнерської взаємодії та співпраці з суб’єктами освітнього процесу;
- створення кейсів з навчальних предметів з метою підвищення якості викладання та навчання;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання.

Варіативний фаховий модуль 8.11. Методика викладання інтегрованого наскрізного спецкурсу за вибором «Культура добросусідства»

Тема. Інтегрований курс «Культура добросусідства» як спецкурс за вибором у базовій школі: актуальність, концептуальні засади й особливості (3 год).

Курс «Культура добросусідства» як інструмент формування ключових компетентностей учнів і розвитку педагогіки партнерства. Особистісно орієнтований і аксіологічний (ціннісний) підходи у викладанні курсу.

Нормативно-правове, навчально-методичне та ресурсне забезпечення курсу. Активні та інтерактивні форми і методи викладання курсу «Культура добросусідства».

Тема. Людина: особистість і міжособистісні відносини (4 год).

Особливості формування ціннісних орієнтацій у підлітковому віці. Ідентичність і потенціал власного «Я». Особистісні кордони. Особиста і людська гідність. Право на самовираження.

Власна позиція та її відстоювання. Відповідальність за власну поведінку, розвиток саморегуляції і здатності до співжиття в колективі. Ефективне спілкування. Конструктивна взаємодія.

Конфлікт. Ненасильницькі шляхи розв'язання конфліктів. Принципи діалогу. Ненасильницька комунікація. Особисті, родинні та загальнолюдські цінності. Формування поваги до батьків та дорослих.

Взаємини поколінь. Ставлення до старших, молодших, однолітків. Гендерні стереотипи в різних культурах. Стать і соціальні ролі (гендер). Стереотипи щодо поведінки та ставлення до жінок і чоловіків у різних культурах. Важливість гендерної рівності.

Тема. **Традиційна і сучасна культура (4 год).**

Особливості матеріальної культури (господарство, знаряддя праці і предмети повсякденного побуту, житло, одяг, їжа, засоби зв'язку і пересування тощо) мого регіону. Декоративно-ужиткове мистецтво краю.

Сучасна мода і культурні уподобання. Культура повсякденності.

Духовна і соціонормативна культура. Нематеріальна культурна спадщина в нашому краї та країні. Свята. Релігії, конфесії і деномінації в нашому краї та країні. Віра як цінність. Атеїзм. Свобода совісті в Україні. Сакральні споруди та інші релігійні об'єкти і атрибути. Етнічний та релігійний етикет.

Тема. Здоров'язбереження і сталий розвиток у контексті курсу «Культура добросусідства» (4 год).

Безпека життєдіяльності. Безпечний інформаційний простір.

Безпечне дозвілля. Гра. Варіанти проведення дозвілля. Безпечний і корисний відпочинок на природі та вдома. Гра як засіб згуртування колективу і навчання нових навичок.

Природноресурсний потенціал України і нашого краю. Екологічні проблеми сьогодення, збереження ресурсів.

Людина та світ професій. Професії сучасного й майбутнього. Конкурентоспроможність і мобільність сучасного фахівця.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.11 охоплюють:

Знання і розуміння:

- філософії, концептуальних засад й особливостей освітньої програми інтегрованого курсу «Культура добросусідства» як спецкурсу за вибором у базовій школі;
- основних положень нормативно-правового підґрунтя Програми, компетентнісного потенціалу, навчально-методичного забезпечення програми.

Уміння:

- використовувати активні й інтерактивні методи та форми навчання, методи організації дискусії, фасилітативні техніки;
- володіти методами роботи з візуальними, текстовими джерелами інформації;
- обирати навчальні матеріали програми для розвитку толерантності і протидії дискримінації, домашньому насильству та булінгу, навичок попередження й трансформації конфліктів, формування громадянської відповідальності під час освітнього процесу;
- характеризувати цілі сталого розвитку, екологічні проблеми сьогодення та шляхи збереження природних ресурсів;

- застосовувати онлайн інструменти для проведення освітніх заходів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- цінувати багатоманітність та культурне розмаїття України та краю як ресурсу громади, суспільства та країни в цілому;
- обґрунтовувати цінність освіти для самореалізації особистості, володіти навичками складання особистої освітньої траєкторії та самоосвіти.

Варіативний фаховий модуль 8.12. Психосоціальна підтримка ментального здоров'я та благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики

Тема. Основні принципи надання психосоціальної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій та криз (2 год).

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуаціях. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH).

Тема. Команда екстреної допомоги та картографування кіл вразливості: системне управління кризою. Перша психологічна допомога. Практичні інструменти для системного втручання після надзвичайних подій (2 год).

Визначення поняття «Команда екстреної допомоги» закладу освіти, її склад та основні функції. Роль кожного учасника команди в забезпеченні здорового освітнього процесу в умовах війни. Прийоми «картографування кіл вразливості» та «кіл підтримки» в ході психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу, які постраждали в надзвичайній ситуації.

Тема. Салютогенний підхід у створенні оптимальних умов для посттравматичного зростання учасників освітньої взаємодії (2 год).

Поняття «Салютогенний підхід», заснований на душевному здоров'ї та зверненні до ресурсів людини. Концепції салютогенного підходу: опора на здорову частину психіки, концепція пошукової активності «Активна поведінка в умовах невизначеності». Посттравматичне зростання як процес самовдосконалення та подолання життєвих негараздів.

Тема. Управління стресом: прикладні інструменти для сприяння подолання щоденного стресу та емоційного виснаження (2 год).

Визначення понять «стрес», «травма». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії подолання стресу.

Тема. Прикладні інструменти формування життєстійкості в учасників освітнього процесу (2 год).

Знайомство з основними концепціями життєстійкості в надзвичайних умовах. Практикум для розвитку позитивної життєвої позиції, підвищення внутрішнього ресурсу та застосування антистресового мислення. Прийоми для відновлення життєвого балансу та емоційної рівноваги. Практикум із вдосконалення власної резилієнтності.

Тема. Безпечне освітнє середовище. Практики підтримки благополуччя дітей і педагогів (2 год).

Поняття «Безпечне освітнє середовище», структурні компоненти. Три сторони безпеки освітнього середовища. Чотири ознаки психологічної складової БОС. Безпечне освітнє середовище, еталонні показники. Кодекс безпечного освітнього середовища. Поняття «благополуччя». Чотири практики підтримки благополуччя дітей та педагогів.

Тема. Розвиток соціально-емоційних навичок та уміння подолання стресу через гру в здобувачів освіти Нової української школи (2 год).

Емоційний інтелект. Його визначення та зв'язок з умінням управляти власними емоціями. Соціально-емоційна складова поняття благополуччя дитини. Гра як спосіб

подолання стресової напруги. Ігровий досвід навчання. Роль гри в опановуванні життєвими навичками для підвищення стресостійкості та життєстійкості здобувачів освіти.

Тема. Рефлексія (1 год).

Рефлексія власного потенціалу щодо підтримання психологічного благополуччя та ментального здоров'я учасників освітнього процесу. Оцінювання якості опанованої освітньої програми

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.12 охоплюють:

Знання і розуміння:

- сутності понять «стрес», «травма», «вторинна травматизація», «психологічне благополуччя», «безперервність», «резилієнтність», «життєстійкість»;
- техніки та технології: «картографування кола вразливості», «кола підтримки», «активної поведінки в умовах невизначеності», «ненасильницького спілкування», «емоційний інтелект»;
- важливості розвитку психосоціальної компетентності під час кризової та надзвичайної ситуації;
- основ салютогенного підходу в процесі подолання кризових та травмівних подій;
- особливостей педагогічної взаємодії з учасниками освітнього процесу із застосування ігрових прийомів.

Уміння:

- формувати почуття підтримки та зони відповідальності в команді екстреної допомоги;
- надавати психосоціальну підтримку всім учасникам освітнього процесу;
- розвивати навички життєстійкості та опору стресу;
- зберігати власну емоційну стабільність та стресостійкість;
- розв'язувати нагальні конфліктні ситуації з позицій миробудування та миротворення;
- використовувати способи власної психологічної підтримки;
- розвивати психологічну грамотність та психосоціальну компетентність учасників освітнього процесу.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- педагогіка партнерства;
- психоемоційна лабільність;
- усвідомлення необхідності постійного відновлення та підтримки ментального здоров'я;
- усвідомлення цінності підтримки педагогічним працівником учасників освітнього процесу;
- розбудови безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства й булінгу (цькування) та дискримінації; забезпечення психологічної та соціально-педагогічної підтримки.

Рекомендовані джерела

1. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: https://bit.ly/3FQSmDs
2. Аксініна І., Войтанішек О., Саніна О. Педагогічний коучинг: новація в шкільному менеджменті. *Директор школи.* Київ: Шкільний світ, 2018. № 23-24. С. 10-20.
3. Алгоритм дій місцевих органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування, органів управління освітою, керівників закладів освіти щодо забезпечення укриття учасників освітнього процесу. URL: https://bit.ly/3YnKDDS
4. Андрющенко О. О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.

5. Бахтіна Г. П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: http://kpi.ua/1102-7.
6. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: https://bit.ly/3YlTGVN
7. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. *Рідна школа*. 2011. №8-9.
8. С. 9-14.
9. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: https://bit.ly/3WgK1Ou
10. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рощіна Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с. : іл.
11. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В., Чуєв П.М. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: https://bit.ly/3BypwoI
12. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. *Зарубіжна література в школах України*. 2020. № 4. С. 12-17.
13. Бівол О. С. Проблемно-пошукові методи навчання на уроках у початкових класах як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. *Таврійський вісник освіти*. 2012. № 3 (39). С. 103-107.
14. Васильченко А.А. та ін. Епідеміологія. Київ: Здоров'я, 1993. 464 с.
15. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL: https://bit.ly/3Vmanig
16. Воронова С. В. Коуч-технологія для директора школи. *Управління школою.* 2018. №31-33. С. 80-94.
17. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
18. Галузяк В. М. Рефлексія у структурі особистісно-професійної зрілості вчителя. *Теорія і практика управління соціальними системами*. Щоквартальний наук.-практ. журнал. Харків : НТУ «ХПІ». 2008. №4. С. 17-25.
19. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність та значення в життєвому успіху особистості. *Педагогіка і психологія : Вісник НАПН України*. 2009. № 2 (63). С. 51-60.
20. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. № 3. 2008. С. 23-30.
21. Гондарева Г. В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. *Таврійський вісник освіти,* 2013. № 2. С. 260-264.
22. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
23. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: https://bit.ly/3ERW4L5
24. Гуревич Р. С. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів засобами мультимедійних технологій. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2007. С. 38-41.
25. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. *Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ*: матеріали наук.-практич. конф. URL: http://conf.zippo.net.ua/?p=79
26. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text
27. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: https://bit.ly/3Vm9jeg
28. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
29. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
30. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова.

Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
31. Євтух М. Б., Піньковська Е. А., Черкашина Т. В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.-метод. посіб. : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. 400 с.
32. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
33. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). *Молодь і ринок.* № 9(195). 2021 С. 16-20. 28.
34. Зеленська Л. Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т. 2. С. 95-98.
35. Ілліна О. В. Проблема вмінь, необхідних для організаторської діяльності вчителя, в історії педагогічної думки. *Вісник Житомирського державного педагогічного університету.* 2018. № 24. С. 63-66.
36. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод, посіб. Київ, 2018. 174 с.
37. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
38. Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.
39. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152 с.
40. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
41. Книш І. В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. Нові виміри духовності на початку XXI століття : матеріали VI Міжнародної on-line конференції (24-25 травня 2018 року, Сумський державний університет) / за ред. проф. І. П. Мозгового. Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. С. 48-49.
42. Коберник О. М. Проєктивна педагогіка і національна школа. *Шлях освіти.* 2006. № 7. С. 7-9.
43. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: https://bit.ly/3Fjy05x. Дата перегляду: 30.11.2022.
44. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2013, № 34-35, ст. 458.
45. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.
46. Коноваленко Ю. Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники – розбираємось хто це. 2017. URL: https://bit.ly/3UjIRjX
47. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: https://bit.ly/3Wl5vu3
48. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p
49. Коротун О. Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. *Інформаційні технології в освіті*. 2016. № 3 (28). С. 117-129.
50. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету,* 2014. № 2. С. 85-89.

51. Кочкурова О. В. Динаміка професійної ідентичності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12.* Вип. 25 (49). Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. С. 200-205.
52. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ : Знання України, 2016. 87 с.
53. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. *Джерело пед. майстерності*. 2008. № 2. С. 32-37.
54. Лукіянчук А. М. Модель розвитку професійної ідентичності майбутніх педагогів. *Проблеми сучасної психології: збірник наукових праць Кам'янець–Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України Вип. 7.* Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. С. 370-381.
55. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
56. Любчак Н. М. Проєктні технології: сутність та особливості використання у навчальному процесі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. Київ, 2014. Вип. 122. С. 144-150.
57. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 320 с.
58. Максименко С. Д. Рефлексія – шлях до продуктивного самовизначення. *Психолог.* 2005. № 1. С. 19-22.
59. Манько В. А. Проблемне навчання як актуальна науково-педагогічна проблема. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. Харків, 2006. Вип. 25. С. 102-106.
60. Матюха Г. В., Салло Ю. В. Організація групової роботи на уроках англійської мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2013. С. 271-274.
61. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: https://bit.ly/3VVlO0D
62. Модельні навчальні програми. URL: https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/
63. Моргун В. Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. *Постметодика*, 2010. № (6)97.С. 2-15.
64. Морзе Н., Базелюк О., Воротникова І., Дементівська Н., Захар О., Нанаєва Т., Пасічник О., Чернікова Л. Опис цифрової компетентності педагогічних працівників. Ел.фахове видання *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 1-53. Київ, 27-28.09.2019. URL: https://bit.ly/3ineA6B
65. Москаль Ю. Ідентифікація й ідентичність у суспільному форматі теоретичного аналізу. *Психологія і суспільство.* 2016. № 1. С. 96-112.
66. Мірошник О. Г. Професійно-педагогічна рефлексія у вимірах основних сфер професійної активності вчителя. *Психологія і особистість*. 2015. №1 (7). С. 162-173.
67. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: https://bit.ly/3XKqdVt
68. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень *За медичні права*. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf
69. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт-уклад. О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 144 с.
70. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
71. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
72. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 4. С.36 – 42.
73. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівня акредитації / В. С. Тарасюк та ін.; ред. В. С. Тарасюк. Вінниця : Нова Книга, 2007. 144 с.: рис., табл.
74. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для

позашкілля / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : https://bit.ly/3VVlO0D
75. Основи критичного мислення: метод. пос. для вчителів / О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 156 с.
76. Палько Т. В. Психологічна програма розвитку рефлексії вчителів в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Актуальні проблеми психології*. 2014. Т. 1. Вип. 41. С. 163-168.
77. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкуванняу школі – міф чи реальність? URL: https://bit.ly/3EWB2eB
78. Побірченко Н. А. Психодіагностика професійної ідентичності майбутніх вчителів : методичні рекомендації. Київ : БЦФ ТОВ «Дельфін», 2010. 45 с.
79. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Вид. дім «Освіта». 2020. 192 с.
80. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.
81. Порошенко М. та ін. Інклюзивна освіта: навчальний посібник.. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
82. Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій : Постанова КМУ від 26.01.2015 р. № 18.
83. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 23.06.2022 №586). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text
84. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text.
85. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1994, № 27, ст.218. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text
86. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text
87. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text
88. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2001, № 15, ст. 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text
89. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
90. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 31, ст. 226. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
91. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. *Відомості Верховної Ради (ВВР),* 2015, № 28, ст. 250. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text
92. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text
93. Пучков І. Використання змішаного навчання при підготовці вчителів початкових класів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля.* Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2017. № 1 (13). С. 260-264.
94. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
95. Рашевська Н. Змішане навчання як психолого педагогічна проблема. *Вісник Черкаського університету*. Серія «Педагогічні науки». 2010. Вип. 191. Ч. IV. С. 89-96.
96. Резван О. О. Шляхи вдосконалення професійної рефлексії вчителів проєктних класів «Інтелект України». *Рідна школа*. 2016. №4. С. 65-69.
97. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. / переклад з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
98. Сак Т. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: навчальний курс та науково-методичний посібник Київ: СПД-ФО Парашин І., 2011. 101 с. URL: https://cutt.ly/lnUhQDL
99. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Е. А. Піньковської, Т. В. Черкашиної. Укладач А. В. Аносова. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. 152 с.
100. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text
101. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. … канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
102. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: https://bit.ly/3UrXXnA
103. Скидан М.А., Євдін О.М. , Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарєв О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка, 2007. 92 с.
104. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. *Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції.* Житомир, 2017. С. 21-29.
105. Ставкова С. До питання вивчення та використання супервізії як соціальної технології. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2016. № 3. С. 178-190.
106. Степаненко О.О. Обґрунтування поняття «тьютор» у освітньо-дослідницькому просторі. *Педагогічні науки,* 2018. С. 198-204.
107. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: https://bit.ly/3uQpcxT
108. Стрельніков В. Ю. Роль емоційного інтелекту у забезпеченні здоров'я людини. *Постметодика,* 2010. № (6)97. С. 15-21.
109. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проєкту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
110. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : порадник для супервізорів (наставників). USAID, 2018. 60 с.
111. Супрунець Т. А. Аксіоматичні ядра головних соціологічних підходів стосовно довіри та довірчих відносин. *Міжнародний науковий форум : соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент.* 2013. Вип. 13.С. 43-55.
112. Сікора Я. Інтеграція електронного навчання і дистанційних освітніх технологій в

навчальний процес ВНЗ. *Актуальні питання сучасної інформатики*. № 3. С. 92-95.
113. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
114. Технології професійного розвитку педагогів: методичний порадник ⁄ Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2016. 231 с. URL: https://bit.ly/3j19Fso
115. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
116. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. *Проблеми освіти:* Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
117. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: https://bit.ly/3XRhd0W
118. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад. : Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В., Київ, 2018. 6 с.
119. Типові освітні програми. URL: https://bit.ly/3EW5dlM
120. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). *Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис*. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
121. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
122. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. *«Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*», 2010. Вип. 34. С.133-139.
123. Цуркан Т. Г., Красій Н. Б. Шлях до успіху особистості – через проблемне навчання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 10 (54). С. 313-318.
124. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. Навч. посіб. Київ : Академвидання, 2012. 224 с.
125. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
126. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. *Молодь і ринок,* 2012. № 12. С. 136-139.
127. Швець, Т. Тьюторські компетенції, або Чому не кожний вчитель може стати тьютором. 2018. URL: https://bit.ly/3irvxgm
128. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / Переклала з анг. Ганна Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с.
129. Шуневич О. М. Фасилітативний підхід як умова трансформаційного навчання вчителів у післядипломній освіті. *Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: Матеріали І Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції.* Рівне, 2018. С. 219-224.